

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in veča s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gl. 50 kr., za pol leta 1 gl. 50 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, korozške ulice št. 5. — Določniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprojemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vestice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Srbija in Črna gora.

Pri letošnjih delegacijah je naš vnanji minister, grof Goluhovski, jako ostro govoril zoper države na Balkanu, posebno zoper srbsko vlado. Kako je to dobro dejalo Madjarom! Le-ti so namreč sila jezni na Srbe, ker se ti nočejo udeležiti madjarske razstave v Buda-pešti. Madjari so mislili, da se bodo Srbom vsled one ministrove groznje kar začele hlače tresti, in bodo Madjare odpuščanja prosili. Kaj še! Pred dobrim tednom je bil v srbskem glavnem mestu, Belem gradu, črnogorski knez Nikita, ki je na dvornem obedu imel jako znamenit govor. Najvažnejše točke tega govora so le-te:

»In došel sem ravno na Vidov dan, toli usodni za naše srbsko pleme. (Po nesrečni bitki na Kosovem polju dne 15. junija 1389 je bilo porušeno mogočno carstvo srbsko.) Izbral sem ta dan, da ga narod naš ne preživi v žalosti, kakor mnoge do danes. Veličanstvo! Previdnost božja je izbrala naju dva za vladarja in upravitelja naroda srbskega. Nadahnjena s to sveto nalogo in vročo željo, da vršiva isto po božji volji, dolžna sva storiti vse za plemeniti in dragi narod srbski, ki kliče po slogi.

In danes ob spominih vidovskih, dragi mi brate, a pred licem milega nam srbstva, pokladam ti izraz, čist kakor najprvi žarek solnce, s kojim je danes zjutraj obsejalo vrh mojega Lovčena, izraz one blagoslovljene sloge in ljubezni, kakoršne narod želi med nama. Vse srbstvo je danes v duhu z nama, a kar želi ono, želiva tudi midva; nama pa je naloga, da ga vodiva v smeri njegovih teženj. Naš narod je zaveden in pravičen; on ne hrepeni po tujem, ampak želi le svoje, in nič drugega kakor svoje, kajti sam je izrekel: »odvzeto proklete«.

Ni možno, da ne bi teh naših pravičnih teženj motrili z dobro voljo vsi napredni in že zedinjeni narodi; te težnje naše bodo podprte vedno z ljubeznijo naših severnih bratov, krepile se bodo ob naši ljubavi z brati Bolgari, s kojimi so se tvoji zavedni državljani bratili tu in v Sofiji, in ob ljubezni vseh družih narodov, sorodnih nam po veri, ali krvi, ali težnjah.« —

Tako knez Nikita. Da se res balkanski Slovani hočejo združiti, razvidno je tudi iz tega, da srbski kralj Aleksander koncem tega meseca pride v Cetinje, glavno mesto Črne gore. Koncem avgusta meseca pa pojde knez Nikita v Carigrad, od tod pa v glavno mesto Bolgarije, Sredec ali Sofijo, kamor tudi pride srbski kralj obiskat kneza Ferdinanda. Pa ne samo to je velikega pomena, da se ti trije vladarji zvežejo, še večjega pomena je, to da se naslanjajo na mogočno Rusijo in hočejo Avstrijo na Balkanu izpodrinuti. Bog ve, če vsled tega ne prideta za nas v nevarnost Bosna in Hercegovina! Da pa naša ljuba Avstrija pride ob ves upliv na Balkanu, tega so krivi Madjari, ki imajo prvo besedo pri naši vnanji politiki.

Kaj je slovenskemu kmetu svetovati?

V naših dneh se kmetu slaba godi, zato se najde dosti poklicanih in nepoklicanih zdravnikov, ki hočejo kmetu pomagati, pa vsakemu ne gre verovati. Nemškutarji in nemški liberalci so s svojim svétom brž pri roki in pravijo: Slovenski kmet naj se nemščine nauči, pa bo srečen! Ta svét je pa prazen: zakaj pa potem tožijo nemški kmetovalci, ki znajo dobro nemški, pa vendar pravijo, da ne morejo več izhajati. Marsikateri slovenski kmet se je že nemščine naučil, pa je vendar na kant prišel. Kmet živi od zemlje in od dela, ne pa od jezikov, katere zna. Dobro je sicer, če zna nemške bukve in časnike prebirati, iz katerih se uči umnega kmetovanja; pa to ima slovenski kmet zdaj boljši kup, ker se take bukve in taki časniki dobijo tudi v slovenskem jeziku, torej se mu ni treba prej še le nemščine učiti.

Prvi nauk za kmeta je, da naj živi po naukih naše sv. krščanske vere. Tak bo pridren, potrpežljiv, trezen in varčen. On bo tudi svoje otroke k delu in molitvi priganjal, da mu bodo pri delu pomagali in ne bodo po nepotrebem zapravljali. Kar je prihranjeno, je tako dobro, kakor pridelano. Pobožnost je za vse dobra, je rekel sv. Pavel. Pobožen kmet se ne bo spuščal v prepire in nepotrebne, drage pravde. Pomoči bo pričakoval z nebes in jo bo tudi dobil. Blagoslov bo počival nad njegovo hišo, polje bo svoj sad rodilo in živina, za katero bo lepo skrbel, se mu bo dobro redila in mu lep dobiček donasala. Ob nedeljah ne bo ukazal delati, tako bo imel božji blagoslov; posli in živina se mu bodo lepo spočili in bodo v ponedeljek spet krepko delati začeli.

Če ima kmet več sinov in je vsaj nekoliko premožen, mu je svetovati, naj enega v višje šole pošlje; mi Slovenci potrebujemo slovenskih gospodov po kancelijah, da z nami prijazno govorijo in nam prav svetujejo, kedar si sami ne vemo več pomagati. Ako ima kmet pa le enega sina, naj ga izredi in izuči za pridnega gospodarja, takih nikoli ni preveč.

S svojimi sosedi naj kmet v miru živi in naj jim v nadlogah pomaga, kolikor le more; ob svojem času bodo tudi oni njemu pomagali. S svojimi posli ne sme trdo ravnati, da ga ne bodo sovražili. Posel je, kakor konj; če ga vedno tepeš ali zmirjaš, postane hudoben, brca in grize ter se ustavlja; ako pa lepo z njim ravnáš, bo pohleven kakor ovca. Ako je bolan, mu postreži; ako se je kaj pregrešil, ga posvari z lepo besedo; tako te bo imel za dobrega očeta, te bo spoštoval, zagovarjal, pred nesrečo branil in rad ubogal. Postavlja visoke plote, da ne boš imel preprirov zavolj sosedove živine, zavaruj se zoper ogenj, ne trpi ponočnjakov in žganjarjev pod svojo streho, moli vsaj vsako soboto

zvečer sv. rožni venec s celo družino in jej pri tisti mizi s hlapci in deklami, da bodo videli, da ti nimaš nič boljšega, kakor oni. O velikih godovih in posebnih prilikah, kakor o krstih, ženitvinah, narodnih slovesnostih smeš tudi kozarec vina izpiti in vesel biti, toda — žganja se varuj! Tudi poslom ne smeš vsacega veselja odreči, naj gre hlapec ali dekla včasih na kako pošteno veselico, toda ponočevanja ne smeš trpeti, še manj pa žganjepitja, ker to spridi dušo in telo.

Brez uka in branja naj kmet v naših dneh ne ostane. Svét gre naprej in je zmirom bolj moder; kdor se vedno ne uči, zaostane, nič ne vé, je povsodi goljufan in zasmehovan. V prvi vrsti je kmetu potreben nauk o umnem kmetovanju. Davke in poselske plače znižati ni v kmetovi oblasti. To pa zamore, da svoje dohodke zboljša. To ga učijo taki listi, ki pišejo o kmetijskih rečeh, kakor so »Slov. Gospodar« v Mariboru, »Kmetovalec« v Ljubljani, »Dol. Novice« v Novem mestu in še drugi. V te časnike pišejo gospodje, ki so se učili na kmetijskih solah. Oni učijo, kako je treba zboljšati živinsko pleme, žitno seme, travnike itd. Ni vse eno, ali dobi kmet za vola 100 ali 200 gld.; ni vse eno, ali ima velike in debele, ali pa mršave in suhe prešiče; ni vse eno, ali pridelal slabo, ali lepo žito; ni vse eno, ali ima zanemarjen in opustošen, ali pa lepo nasajen in bogato s sadom obložen vinograd. Umnega kmetovanja se je treba naučiti, kakor vsake druge reči. Kar so naši očetje znali, to je za naše čase premalo. Oni niso poznali ne umetnega gnoja, ne ameriške trte.

Že iz tega morate spoznati, da prav govorimo, in da je treba v naših časih več znati. Zato pa le pridno prebirajte take časnike, v katerih najdete take nauke. Pa tudi na politiko se mora kmet v naših dneh nekoliko zastopiti; on mora vedeti, kaj se po svetu godi, ljudje govorijo in kaj hočejo presukati. Različne politične stranke hočejo svet vsaka po svoje osrečiti, vsaka misli in pravi, da ima prav, da ima le ona pravo zdravilo za človeški rod. Tudi kmeta kličejo k volitvam, zdaj bodo še hlapce poklicali; zato morajo tudi kmečki ljudje vedeti, katera stranka prav govori, kateri poslanec bi bil najboljši. Torej le pridno prebirajte poštene krščanske časnike! Iz njih se bote tudi o političnih zadevah toliko poučili, kolikor je za kmečkega človeka potrebno.

Cerkvene zadeve.

Dnevi duhovnega veselja v kozjanski dekaniji.

(Dalje in konec.)

V nedeljo popoldne so zapustili premilostni knez prijazno Kozje, s štirimi belci so jih odpeljali proti starodavnemu Pilštanju, rojstnemu kraju blažene Eme. Nebrojna množica in do 50 belooblečenih deklet pričakovalo je na prijaznem hribčku, da sprejme blagoslov od nadpastirja. Sedem večjih slavolokov bilo je postavljenih s primernimi napisi. Pilštanska župnija je znana, da ljubi in spoštuje duhovnike. Kaj pa še nadpastirja? Zato so postavili do 50 smrek, vse prepregli z vencí in zastavami in cerkev sv. Mihaela je imela svatovsko oblačilo. V prvem mraku začeli so ljudje vreti od vseh strani. — Pevci, obdani z lampijoni različnih barv, zapeli so več lepih Marijinih pesmij. Na hribih in dolinah zablestijo velikanski kresovi, rakete švigajo po zraku — možnarji pokajo — prekrasen prizor! Zdaj pa še milostni knez vstopijo k pevcem in se prisrčno zahvalijo. Pridite neverni brezbožci in se učite od priprostegega ljudstva, spoštovati namestnika Kristusovega! — Tukaj so delili zakrament sv. birme na Vidov dan 15. junija.

Pred sv. mašo blagoslovili so še podoba sv. Družine, katero je izdelal slikar Jakob Brolo. Podoba sv. Družine bode pa v vedni spomin hvaležnim faranom na drugo skofovsko obiskovanje.

V ponedeljek proti večeru so zapustili Pilštanj in šli prenočevat v Kozje, da so zamogli potem nastopiti v torek zjutraj težavno pot na Prevorje. V Lesičnem je pričakovalo milostnega vladiko kakih 30 mladeničev prevorske župnije z banderami in s slovenskimi trakovi čez ramo. To je nekaka posnema ormoških in ljutomerskih banderašev. Res, bila je težavna pot k Sv. Ani na Prevorje, a tem večje veselje faranov in tem prisrčnejši sprejem. Lepo je bilo vse okrašeno, cerkev lepo ozaljšana. Popoldne so šli prevzvišeni nazaj v Lesično in k Sv. Vidu pri Planini.

Ta cerkev je veliko trpela vsled lanskega potresa; vendar skrbni č. g. župnik Ribar so jo lepo prenovili in jo praznično oblekli. Zalibog, da se je v sredo, dne 17. junija nebó, do sedaj še zmiraj precej prijazno, nagloma zjutraj prevleklo s temnimi oblaki. Gromelo in bliskalo je v enomer, da je bilo strah. Udarilo je v gospodarsko poslopje A. Baha na Vrhéh pilštanske župnije, kt je do tal pogorelo. Celi dan je lilo in motilo sprejem milostnega kneza v Planinskem trgu, kamor so šli v sredo popoldne.

Hvala Bogu, da je nebo v četrtek 18. junija pokazalo zopet svoje prijazno obličje. Še istega dneva podali so se prevzvišeni knez na zadnjo župnijo kozjanske dekanije, k Devici Mariji v Dobje. Tukaj so blagoslovili v petek zjutraj najprej postranski oltar in potem so delili zakrament sv. birme. Po kosilu poslovali so se od kozjanske dekanije in se odpeljali v Šentjurij na južni železnici, kamor jih je spremljala udana duhovščina. Obiskali so še v Šentjuriju nevarno bolnega in zdaj že zvečnelega gospoda župnika in duhovnega svetovalca Vošnaka.

Okoli 6. uri zvečer pa je odpihal urni hlapec z našim preblagim nadpastirjem proti njihovi stolnici, Mariboru. S teškim srcem in solznim očesom smo se ozirali za njimi. K Bogu, delivcu vseh dobrot, pa smo molili in molimo, da bi nam jih ohranil še dolgo, dolgo let zdravih in čvrstih! Daj Bog, da se za šest let zopet vidimo!

Gospodarske stvari.

Sadjarsko društvo za Srednji Štajar

(v Gradcu, Heinrichstrasse št. 39.)

je prevzelo posebno nalogo, pridelano sadje dobro spraviti v denar; ta oddelek društva se imenuje: Obstverwertungsstelle. Začetkom meseca septembra 1895 smo poziv tega osrednj.-odbora sadjarjem objavili. Usojamo si sadjarje opozoriti na to novo ustanovitev, in z ozirom na bližajoči se sadni pridelek kratko namen te ustanovitve pojasniti.

Osrednji odbor posreduje kupčijo kupcu in prodajalcu sadja brezplačno. Posredovanje kupčije obstoji v tem, da se sadjarji, ki se nadjajo tolikšnega pridelka, da bi ga stavili na prodaj, pozivljejo, svoje pridelke semke naznaniti. Zapisnik semkaj naznanjenih oglasil se bode potem doposlal vsem županstvom na Štajarskem, podružnicam c. kr. kmetijske družbe, okrajnim odborom, Reiffeisen-ovim posojilnicam s prošnjo, da bi ti v svojem kraju opozorili sadjarje, ki hočejo sadje prodati, na ta osrednji odbor za razpečevanje sadja.

Ob enem se pozivljejo tudi vsi trgovci, ki trgujejo s sadjem v Nemčiji, Avstro-Ogerski, Švedski in Norveški, Rusiji in oni, ki so že odboru znani odkupovalci,